

I. A JAVASLATTEVŐ ADATAI

1. A javaslatot benyújtó (személy/intézmény/szervezet/vállalkozás) neve:
Kőnigné Nagy Magdolna

2. A javaslatot benyújtó személy vagy a kapcsolattartó személy adatai:

Név: Kőnigné Nagy Magdolna
Levelezési cím: 7252 Attala, Széchenyi u.20/a
Telefonszám: 06304545977
E-mail cím: konignemagdi73@gmail.com

II. A NEMZETI ÉRTÉK ADATAI

1. A nemzeti érték megnevezése: **Szent Vendel templom orgonája**

2. A nemzeti érték szakterületenkénti kategóriák szerinti besorolása:³

☐ agrár- és élelmiszergazdaság	☐ egészség és életmód	☐ épített környezet
☐ ipari és műszaki megoldások	☒ kulturális örökség	☐ sport
☐ természeti környezet	☐ turizmus	

a szakterületi besorolás indokolása:

3. A nemzeti érték a magyarországi együtt élő népekhez, az államalkotó tényezőként elismert nemzetiségekhez kapcsolódó érték:

- igen
amely nemzetiség:⁴

X nem

4. A nemzeti érték fellelhetőségének helye:
Szent Vendel templom

5. Értéktár megnevezése, amelybe a nemzeti érték felvételét kezdeményezik:

- települési** tájegységi ágazati

amely értéktár neve: **Attalai Értéktár Bizottság**

3 Egy szakterületenkénti kategória megjelölése lehetséges.

4 Kérjük, jelölje és nevezze meg, amennyiben magyarországi együtt élő népekhez, az államalkotó tényezőként elismert nemzetiségekhez kapcsolódó az érték.

6. A nemzeti érték rövid, szöveges bemutatása, egyedi jellemzőinek és történetének leírása, a megjelölt szakterületi kategória indokolása (amennyiben nemzetiséghez kapcsolódó érték, a nemzetiségi vonatkozások, a nemzetiséghez való kötődés bemutatása):

Az orgona egy egész nagy zenekar hangzásvilágát vissza tudja adni. A nagy zeneszerző, Mozart nevezte először az orgonát, a hangszerek királynőjének. Ez a hangszer minden rezdülésre érzékeny, sírni tudó, de ha kell örömujjongást fejez ki.

A templomi orgona vagy más néven kultusz orgonák, a liturgia fényét, ünnepélyességét hivatott szolgálni. Évszázadokon keresztül formálódott mind a hangszer, mind a rá írt orgonamű-irodalom, különböző korok, nemzetek, és felekezetek liturgiájának sajátos igényei és tradíciói szerint. Az orgonánál a karmester maga az orgonista, a különböző hangszerek pedig az orgonában levő sípsorok. A regiszterek segítségével ki lehet választani, hogy éppen melyik „hangszeren” szeretnénk játszani. Kihúzzuk azt a regisztert például, hogy fuvola, és az orgona fuvolahangon szólal meg. Az orgonában sípok vannak, ezek adják a hangot. A sípok megszólalásához levegő kell. Apáink, nagyapáink gyerekkorukban rendszeresen ott álltak, az orgona mellett, és taposták a nagy fújtatókat, ami a levegőt biztosította az orgona számára. Ma ez már elektromosan működik. A motor a szellőáramot juttatja a levegőt, innen a levegő a sípokhoz egy szeleprendszeren keresztül jut el. A szelepek biztosítják, hogy mindig az orgonaművész által kívánt sípok szóljanak. A motor, a szellőáram, a szeleprendszer és a sípok az orgonaszekrényben helyezkednek el.

A sípok hangjain szól tehát az orgona. A sípok különböző méretűek, találhatunk néhány centiméterest vagy akár több méterest is. A sípoknak két fajtája van, a levegőoszlop rezgésbe hozásának módja szerint. Megkülönböztetünk egymástól ajaksípokot és nyelvűsípokat. Az ajaksípok hasonlóképpen működnek, mint a furulya.

A nyelvűsípokban egy kis sárgaréz lemezke található, a „nyelv” rezgésbe jön a légnyomás által, ami a tölcsérben lévő levegőoszlopot is rezgésbe hozza, mint például a szájharmonikában. Így jön létre a jellegzetes nyelvűshangzás.

Az orgona szerves része a játszóasztal. Itt található a billentyűzet vagy billentyűzetek, attól függően, hogy hány manuális az orgona. Valamint a pedál, amit lábbal szólaltatnak meg. A billentyűzetek, más néven művek (Werke) lehetővé teszik, hogy a különböző regiszterek legkülönbözőbb variációit létrehozzák. A regiszterkapcsolók is a játszóasztalon vannak, ezek lehetnek lefelé vagy felfelé billenő keskeny fa, csont, műanyag, stb. lapocskák, vagy kihúzható gomb formájúak. A regiszteren levő felirat mutatja a nevét és lábszámát.

Az attalai orgona kétmanuális, mintegy húsz regiszteres orgona Németországból érkezett, majd Pusker János attalai orgonaépítő a helyi viszonyoknak megfelelően építette át. Az orgona legnagyobb sípja 2,6 méteres.

7. Indokolás az értéktárba történő felvétel mellett:

Az egyház kiemelkedő feladata az egyházzene, az éneklés, a komolyzene, a kóruszene gondos ápolása. Az orgona, a keresztény közösség zenei életnek egyik központi eleme, vasárnapi és ünnepi szentmiséken, egyházzenei áhítatok alkalmával, koncertek során egyaránt kiemelt jelentőséggel bír. Az orgona a hívő közösség szolgálata mellett a kultúra átadásában is szerepet vállal, hiszen lehetőséget biztosít a helyi kórus próbáira, fellépéseire. A közös éneklés a közösség megerősítését kívánja szolgálni, melynek egyik eszköze a támogatás segítségével beszerzett elektromos orgona.

8. A nemzeti értékkel kapcsolatos információt megjelenítő források listája (bibliográfia, honlapok, multimédiás források):

www.attala.hu

<https://www.magyarKurir.hu/hirek/uj-orgonaval-gazdagodott-az-attalai-templom>

<http://attala.hu/dokumentumok/projektek/orgona%20palyazat.pdf>

9. A nemzeti érték hivatalos weboldalának címe:

www.attala.hu

III. MELLÉKLETEK

1. Az értéktárba felvételre javasolt nemzeti érték fényképe vagy audiovizuális-dokumentációja

2. A Htv. 1. § (1) bekezdés *m*) pontjának való megfelelést valószínűsítő dokumentumok, támogató és ajánló levelek
3. A javaslatban megadott adatok kezelésére, illetve a benyújtott teljes dokumentáció, - ideértve a csatolt dokumentumok, saját készítésű fényképek és filmek felhasználására is - vonatkozó hozzájáruló nyilatkozat
4. A nem saját készítésű dokumentumok szerepeltetése esetén az adott dokumentum tulajdonosának hozzájáruló nyilatkozata a szabad felhasználásról